

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אורי גולדקורן

התובע

שמעון לנקרי
ע"י ב"כ עו"ד טלי בן-סימון

נגד

הנתבע

משה זנזורי
ע"י ב"כ עו"ד ליאת בהר-כהן

פסק דין

1. מבין הפרסומים בגינם מוגשות תביעות לפי חוק איסור לשון הרע, הולך וגדל חלקם של אלו המבוצעים ברשתות החברתיות באינטרנט. מעבר לקביעה העקרונית כי יש ליישם את דיני לשון הרע אף בזירה זו "בשינויים המתחייבים", דומה כי טרם גובשו הלכות או "כללי אצבע" באשר לאופן יישום הדין, וההכרעה בכל מקרה ומקרה הושארה בידי "חוש המומחיות של השופט". כזה הוא אף המקרה שבפנינו, העוסק בפרסומים בקבוצה ב"פייסבוק" בעיצומה של מערכת בחירות.

רקע

2. הבחירות לרשויות המקומיות במדינה נועדו להתקיים ביום 22.10.2013. בעיר עכו, התובע, ראש העיריה שכיהן באותה עת, התחרה מול מועמדים אחרים לראשות העיריה, וביניהם שלמה פדידה (להלן: פדידה), וסיעתו של התובע התחרתה מול סיעתו של פדידה וסיעות אחרות, במאבק על חברות במועצת העיריה. על מועמדי סיעתו של פדידה לחברות במועצה נמנתה סופי זנזורי (להלן: סופי), מורה לכינור אשר הועסקה על-ידי העירייה עד אשר הורעו תנאיה ובחודש יוני 2013 הגישה נגד העירייה תביעה בבית הדין האזורי לעבודה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

1 ככל שהתקרב יום הבחירות, התלהטה מערכת הבחירות בעכו. המאבק על
2 קולות הבוחרים התנהל אף ברשתות החברתיות באינטרנט, בין השאר בקבוצה
3 ב"פייסבוק" שנקראה "במה פתוחה באמת לדיון על הבחירות לראשות העיר עכו"
4 (להלן: הקבוצה). אחד מחברי הקבוצה, שפרסם בה "פוסטים" קצרים בזכות
5 פדידה ובגנות התובע, היה בעלה של סופי, הנתבע בתיק שבפנינו. בחלק מאותם
6 "פוסטים" של ערב בחירות נכללה התייחסות לאירוע שהתרחש בחודש מרץ 2013,
7 בו נפצע התובע באישון לילה מיריות שנורו לעבר מכוניתו בעת נסיעה ליד צומת
8 כפר יאסיף, וב"פוסטים" אחרים נטען כי במהלך כהונתו כראש עירייה פעל
9 התובע למען קרובי משפחתו.

10
11 3. ביום 29.9.2013 שיגרה באת-כוחו של התובע מכתב התראה אל הנתבע,
12 בו הוא נדרש תוך 48 שעות להסיר את פרסומיו בקבוצה ב"פייסבוק", להתנצל על
13 הפרסומים ולפצות את התובע בתשלום 50,000 ₪. ביום 7.10.2013, כשבועיים
14 לפני יום הבחירות, הגיש התובע את התביעה הנוכחית, בה עתר לחייב את הנתבע
15 למחוק את הפרסומים, לפרסם תיקון של המידע השגוי ולפצותו בסכום
16 הסטטוטורי המכסימלי ללא הוכחת נזק הקבוע בסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון
17 הרע, התשכ"ה-1965 (לעיל ולהלן: חוק איסור לשון הרע או החוק).

18
19 כתב התביעה

20
21 4. בכתב התביעה פורטו חמישה "פוסטים" שפרסם הנתבע בקבוצה
22 ב"פייסבוק" בחודשים אוגוסט וספטמבר 2013:

23
24 * הפרסום הראשון:

25
26 "כולם אומרים שלנקרי לא עשה כלום במשך 10 שנים
27 ואני אומר להם תפסיקו להעליל עלילות. במשך 10
28 שנים לנקרי דאג ועשה למשפחתו ולקרובי משפחתו
29 יותר מכל ראש עיר אחר. אם לנקרי ישתף פעולה עם
30 המשטרה והסיבה לניסיון לרצח לא תהייה רומנטית,
31 אז אפשר להגיד שהוא 'איש משפחה למופת'."

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

1

2

* הפרסום השני:

3

4

"... כי כשראש עיר ישן בלילה בחיק משפחתו
האוהבת, יש לו ביום יותר כוח ורצון לקדם את העיר".

5

6

7

* הפרסום השלישי:

8

9

"עוד חודשיים לבחירות ועדיין לא קיבלנו תשובות:
מה עשה לנקרי בשעת לילה מאוחרת לבד באזור
מפוקפק, איך לנקרי יודע מה צבע הרמזורים בשעת
לילה מאוחרת, האם כל לילה באותה שעה הוא נמצא
שם? מדוע לנקרי לא משתף פעולה עם המשטרה
בקשר לניסיון הרצח ... לנקרי שותק והוא יודע למה.
בבחירות הקרובות תושבי העיר עכו ינקו את הלכלוך
מהעיר ויצביעו למר שלמה פדידה אדם ישר ואמין
..."

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

* הפרסום הרביעי:

21

22

"אנו תושבי העיר נמצאים בתחילתו של מדרון תלול
בחינוך בתעסוקה ובביטחון האישי ... את ראש העיר
ניסו לרצוח ואיש לא ידוע למה, כאשר ראש העיר
עצמו אינו משתף פעולה עם המשטרה..."

23

24

25

26

27

* הפרסום החמישי:

28

29

"כמו שאמרה הגב' שטיינר 'אתה מנהל פה לא עירייה
אלא בית בוש' ואת זה ניתן לראות ביוטיוב. אני לא
מבין למה נסע ראש העיר באישון לילה לכפר יאסיף,
כשיש לו בית בוש' זמין במקום העבודה..."

30

31

32

33

34

5. בכתב התביעה נטען כי הפרסומים שפורטו לעיל מהווים דברי שקר
ונועדו לבזות את התובע, להשפילו ולפגוע בבני משפחתו ובמעמדו ולחבל
בסיכוייו לשוב ולהיבחר לתפקיד ציבורי, וכי הם הסבו לתובע, לאשתו ולילדיו
נזק בלתי ניתן לשיעור.

35

36

37

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

כתב ההגנה

6. בכתב ההגנה לא כפר הנתבע בביצוע חמשת הפרסומים בקבוצה ב"פייסבוק". הוא טען כי הפרסומים אינם מהווים "לשון הרע" כהגדרתו בחוק, כי התובע מייחס להם פרשנויות מרחיקות לכת ובלתי סבירות, כי הפרסומים הינם אמת ומכילים תמיהות לגיטימיות שהובעו בריש גלי על-ידי הציבור בכתבות שונות. לחילופין, נטען להתקיימות ההגנות שבסעיפים 14 ו-15(2), 15(4), 15(5) ו-15(9) לחוק איסור לשון הרע, ולהיות חמשת הפרסומים מבוססים, בין השאר, על פרסום של דברי בכירים במשטרה. עוד נטען כי התובע נקט בגישה מגמתית כאשר תבע דווקא את הנתבע אך נמנע מלתבוע אחרים בגין פרסומים רבים אחרים שנעשו במהלך מערכת הבחירות בקבוצה ב"פייסבוק", באתר "נענע" ובעיתונות המקומית, ואשר התייחסו לתובע באופן בוטה הרבה יותר מאשר פרסומיו של הנתבע.

המסגרת הנורמטיבית - כללי

7. הכרעה בדיני איסור לשון הרע הינה הכרעה ערכית, וערכים, בהשאלה מדברי המתורגמן הכפרי סאקיני ב"בית התה של ירח אוגוסט", הינם שאלה של גיאוגרפיה, אולם - על אף היותם בעלי מימד אוניברסלי - הם גם שאלה של היסטוריה, תרבות וחברה. דינים אלו משקפים איזון ערכי בין זכויות ואינטרסים המושכים לכיוונים מנוגדים - לעבר הזכות לשם טוב ולעבר חופש הביטוי. בית המשפט העליון לא הכריע איזו זכות גוברת, והקפיד ליישם הכרעה ערכית-עקרונית לנסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה. נפסק כי כחלק מההערכה של נקודת האיזון בין שתי הזכויות, יש להביא בחשבון את העניין הציבורי שמגלים הפרסומים שלגביהם נטען כי הם פוגעניים וכן את מידת ההשפעה הפוטנציאלית שלהם על החיים הציבוריים. (ע"א 6903/12 Canwest Global Communications Corp. נ' עזור, פסקאות 9-12 והאסמכתאות שנזכרו שם (פורסם בנבו, 22.7.2015) (להלן: עניין עזור)).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

8. הניתוח של טענת הפגיעה בשם טוב, המולידה עוולה בנזיקין ומזכה בפיצוי נעשה בארבעה שלבים: בשלב הראשון יש לבחון אם מה שפורסם הינו "פרסום" כהגדרתו בסעיף 2 לחוק. בשלב השני יש לבחון אם הפרסום מהווה "לשון הרע" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק. ככל שיתברר כי מדובר ב"לשון הרע", יש לבחון בשלב השלישי את תחולתן של ההגנות השונות שבחוק. אם לא קמות הגנות אלו, ייקבע בשלב הרביעי הסעד המתאים. (על שלבי הניתוח ראו: ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פסקה 17 (פורסם בנבו, 4.8.2004) (להלן: עניין שרנסקי); ע"א 8345/08 עו"ד בן נתן נ' בכרי, פסקה 2 (פורסם בנבו, 27.7.2011); ע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, פסקה 6 (פורסם בנבו, 8.2.2012); עניין עזור, פסקה 19) (להלן: עניין אילנה דיין)).
9. אשר לשלב הראשון - פרסום ברשת חברתית באינטרנט הינו "פרסום", לאור ההגדרה הרחבה של מונח זה בסעיף 2 לחוק. (בר"ע (מחוזי חי') 850/06 רמי מור נ' ידיעות אינטרנט, פסקה 24 (פורסם בנבו, 22.4.2007) (להלן: עניין רמי מור); בע"א (מחוזי ת"א) 44711-11-14 עו"ד סביר נ' בר נוי (פורסם בנבו, 22.6.2015) הוכר כ"פרסום" אף חיבור קוד טכני אשר מוביל לפרסום לשון הרע במנוע החיפוש של גוגל). המחלוקת המרכזית בענייננו נוגעת לשלב השני שתואר לעיל - האם כל "פרסום" מחמשת הפרסומים בקבוצה ב"פייסבוק" הינו "לשון הרע" על-פי החוק.
10. השאלה אם פרסום מהווה לשון הרע מוכרעת על-ידי בית המשפט מבלי שיהא צורך להביא ראיות לגביה. הלכה זו נקלטה במשפטנו מהמשפט האנגלי, עוד בטרם נחקק חוק איסור לשון הרע. בע"א 256/57 אפלבויס נ' בן-גוריון, פ"ד יד 1250, 1215 (1960) הוסבר כי בשיטתנו השופט ממלא את תפקידו של חבר המושבעים באנגליה, לו הקביעה הסופית אם פרסומים הינם משמיצים, ואין הוא נזקק לעדויות שנועדו להראות כיצד הובנו הדברים על-ידי אנשים שקראו אותם. בע"א 36/62 עוזרי נ' מלמד, פ"ד טז 1553, 1559 (1962) נקבע כי השופט לבדו ישקול את משמעות הפרסום ללא שמיעת עדויות, אלא אם כן מבקש הנתבע להוכיח שבנסיבות המקרה הייתה למלים שפורסמו משמעות מיוחדת שאינה גלויה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

על פניהן. (וראו גם: ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 301 (1977); ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו(5) 555, 562 (1992); רע"א 7943/01 נור נ' יערי (פורסם בנבו, 16.10.2001)).

ההלכה קבעה כי המבחן הקובע מהי משמעות דבר מה שנכתב הינו מבחן אובייקטיבי, על-פיו אין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונת המפרסם, מחד גיסא, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא אותם, מאידך גיסא. (ע"א 7380/06 חוטר-ישי נ' גילת, פסקה 4 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) נאור (פורסם בנבו, 2.3.2011); רע"א 8685/12 גואנמה נ' כל אלערב בע"מ (פורסם בנבו, 24.2.2013)).

11. הפרסומים של הנתבע מאופיינים בשני אלה: הם מתייחסים לאיש ציבור בעיצומה של מערכת בחירות והם נעשו בזירה ייחודית - ברשת חברתית באינטרנט. להלן נבחן את השפעתם של מאפיינים אלו על מלאכת האיזון לה אנו נדרשים בבואנו לקבוע אם מדובר ב"לשון הרע".

פרסומים על אנשי ציבור במערכת בחירות

12. בע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג(3) 840, 864 (1989) פסק השופט (כתוארו אז) ברק כי באיזון הראוי בין חופש הביטוי בכלל וחופש הביטוי בענייני ציבור בפרט מזה, לבין השם הטוב בכלל ושמו הטוב של איש ציבור בפרט מזה, יש לתת משקל רב לאינטרס הציבורי בהחלפה חופשית של מידע בענייני ציבור הנוגעים לאישי ציבור. הוא גרס כי התגובה הראויה ללשון הרע היא בחשיפת השקר שבה והוצאת האמת לאור, והדגיש כי דווקא לאיש ציבור הכלים, הידע והנגישות לאמצעי התקשורת, ובכוחם של אלה היכולת בידו - יותר מאשר לאיש "הפרטי" - להגן כראוי על שמו הטוב. בעניין רמי מור גרס השופט עמית כי בכורתו של חופש הביטוי הפוליטי צריכה להוביל לנטייה שלא לחשוף את מי שהתבטא אנונימית ברשת האינטרנט בתחום הפוליטי-ציבורי, גם אם

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

מדובר בהתבטאויות קשות ופוגעות. בע"א (מחוזי נצ') 13-10 גפסו נ' פלוט, פסקה 13 (פורסם בנבו, 13.9.2010) צוין כי כאשר מדובר בדיעה שהתייחסה לאיש ציבור בעיצומה של מערכת בחירות, שבה מתלהטים היצרים, מטבע הדברים, עשויה נקודת האיזון שבין חופש הביטוי לבין זכותו של האדם לשם הטוב לנוע קמעא לטובתו של חופש הביטוי ולזכותו של הציבור לדעת מה טיבו של המועמד לראשות העיר.

לדיון מקיף, הכולל סקירה של פסיקה, בנוגע לחשיבות של חופש הביטוי בהקשר של אישי ציבור המעמידים עצמם לבחירות למשרה ציבורית - ראו את פסק דינה של השופטת אגמון-גונן בהפ (מחוזי ת"א) 541/07 עו"ד סבו נ' ידיעות אינטרנט (פורסם בנבו, 11.11.2007). הדיון שם השיק לסוגיה השניה המאפיינת אף את המקרה שבפנינו, והינה מיקומם של הפרסומים ברשת האינטרנט.

לשון הרע ברשתות החברתיות באינטרנט

13. מזה למעלה משני עשורים האינטרנט הינו חלק מחיינו, וכיום קשה לנו לדמיין כיצד נפעל ב"עולם האמיתי" בלעדיו. מקריאת פסקי הדין הראשונים אודותיו עולה, בצד התפעמות מפלא חדשני זה, מודעות לקושי ולצורך להחיל על האינטרנט את הכללים והדוקטרינות שהמשפט של-אתמול נבנה עליהם (ד"נ 6407/01 ערוצי הזהב ושות' נ' Tele Event, פ"ד נח(6) 6, 26 (2004)). על הצורך להחיל את דיני לשון הרע על פרסומים באינטרנט "בשינויים המתחייבים" עמד בית המשפט העליון ברע"א 4447/07 דמי מור נ' ברק אי. טי. סי (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (פורסם בנבו, 25.3.2010). השופט רובינשטיין קבע שם (בפסקה ט') כי לא כל פרסום מגנה ומגונה באינטרנט מהווה עילת תביעה, ולא לכל תגובת יש לייחס משקל.

14. בפסק דיני בתא"מ (שלום צפת) 54888-01-12 וקנין נ' מועלם (להלן: עניין וקנין) ביקשתי להפנות הזרקור לאופי המיוחד של השיח שהתפתח באינטרנט, ושלא היה קיים בימיו הראשונים. בפסקה 24 שם כתבתי:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

"אולם הפרסומים של הנתבע ב"פוסטים" לא היו הפרסומים היחידים בשיח הדיגיטלי באותם אתרים. על מנת לעמוד על מידת השפעתם ("עלול") יש להכיר את מאפייניה של "כיכר העיר" בה פורסמו הדברים. לשון אחרת, יש לראות את הפרסומים כחלק מהשיח ברשת בעידן "Web 2.0". בשנת 2003 טבע טים אוריילי מושג זה, אשר מתייחס לדור השני של יישומים, קהילות ותקשורת באינטרנט. בעוד שבתחילת שנות התשעים של המאה העשרים התבססה הרשת על הצגת תכנים טקסטואליים המקושרים ביניהם, הרי בעשור הראשון של המאה הנוכחית היא התפתחה לכיוון יצירת תוכן עתיר מולטימדיה, שנוצר בחלקו הניכר על ידי משתמשי הקצה ומאופיין באינטראקציה חברתית. השיתופיות הפכה את הרשת מ"קריאה" בלבד ל"קריאה וכתיבה" עקב מעבר ממודל ההוצאה לאור אל עבר ארכיטקטורה של שיתוף. היישומים בהם נוצר התוכן השיתופי הינם בלוגים, רשתות חברתיות, שיתוף קובצי וידאו, אתרי עולמות וירטואליים ומיזמי שיתוף הנקראים Wikis, בהם התוכן נערך על ידי הגולשים. בבלוגוספירה צמחו קהילות וירטואליות רבות, להן אתרים כדוגמת אלו שבהם פרסם הנתבע את הפרסומים נשוא תביעה זו. האינטראקציה בין הבלוגרים באה לידי ביטוי באמצעות קישורים או תגובות. הקישורים הינם ממאפייניו החשובים ביותר של האינטרנט, וחשיבותם המרכזית הינה במתן נגישות למידע נוסף. המידע הנוסף, הנגיש באמצעות קישורים, ותגובות הגולשים לתכנים שבבלוגים, תוארו על ידי חוקרים כרתימה של האינטליגנציה הקולקטיבית ביישומי Web 2.0. רתימה זו הומשלה על ידי אוריילי למעין מוח גלובאלי, וכשהרתימה מתרחשת בבלוגוספירה, הוא המשילה לשיח בחלקו הקדמי של מוח זה, בו מבוטאות המחשבות המודעות (להבדיל מהתת מודעות). להרחבה ראו, Tim O'Reilly, *What is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*, 65 COMMUNICATION AND STRATEGIES 17, 18 (2007)".

בפסק הדין שם הדגשתי כי הכרה בחופש הביטוי השמור לטוקבקיסט בעל לשון וולגרית ובוטה אין פירושה שבאינטרנט תתאפשר "הקלות הבלתי נסבלת של

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנורי

תיק חיצוני:

הדיבה", אולם סברתי כי התוצאה המתבקשת מאליה ביישום דיני לשון הרע לאינטרנט בכלל, וליישומי Web 2.0 בפרט, הינה שינוי בנקודת האיזון בין שתי הזכויות החוקתיות הנאבקות ביניהן - חופש הביטוי והזכות לשם טוב - ומתן משקל רב יותר לחופש הביטוי. מאחר ופרסומי הנתבע באותה פרשה נעשו באתרים של "קריאה וכתיבה", וכללו תגובות של קוראים, לרבות אחד שהתריע בפני הנתבע על סגנונו הבוטה, וכן קישור שאיפשר לגולשים להתוודע ל"צד השני של המטבע" – סברתי כי אין מדובר בפרסום שהוא "לשון הרע", כהגדרתו בחוק.

15. בת"א (שלום חד') 59798-05-15 ינאי נ' זורסקי ניר (פורסם בנבו, 31.5.2016) (להלן: עניין ינאי) ציינה השופטת אסיף כי ספק אם מעניין וקנין ניתן להבין שאני סובר שכל פרסום תגובות באינטרנט לעולם לא ייכנס להגדרת "לשון הרע", ועל כך פנים אין זו עמדתה. אבהיר כי לעולם יש לבחון את תוכן הפרסום עצמו, ולא ניתן להסתפק בזיהוי פלטפורמת הפרסום באינטרנט כפלטפורמה שיתופית כדי להעניק הגנה לכל ביטוי המופיע בה. בעניין ינאי דובר במטופלת שהתאכזבה מטיפול קוסמטי שעברה אצל התובעת, ואשר כתבה על ה"קיר" בעמוד "פייסבוק" שלה מלים חריפות בגנות התובעת ומכון הקוסמטיקה שלה. השופטת אסיף, שהבחינה בין תכנים של פרסומים שונים של הנתבעת, הדגישה כי גם שיח חופשי בפורומים שונים ברשתות החברתיות אמור להיות מרוסן, וכי בנוסף לחופש הביטוי על בית משפט לשים לנגד עיניו את התופעה השלילית המכונה "שיימינג", שעלתה לאחרונה לדיון ציבורי.

16. בת"א (שלום קריות) 47032-04-14 סטרונגו נ' פלד (פורסם בנבו, 9.6.2015) דובר בנתבעת שכתבה ב-inbox ב"פייסבוק" דברים קשים על התובעת, אשר נפסק כי יש בהם כדי לפגוע בשמה הטוב כעורכת דין וכאדם. השופט ג'השאן קבע כי מדובר ב"פרסום מכפיש" וכי עצם העובדה שהשיחה התקיימה "מעל דפי המרשתת" ו"באמצעות המקלדת" אין בה כדי לתת לדברים שפורסמו אופי אחר או "חומרה מופחתת". עם זאת, הוא סבר כי כמויות המידע הזורם באינטרנט ובאתרי הרשתות החברתיות, לרבות כמויות הדעות והאמרות ואיכותן,

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

מלמדות כי "ככלל אמירה על פלוני - בעל מספרה כי הינו ספר לא מוצלח - לא תפגע בפרנסתו, ואפילו תפגע בו, הרי פגיעה זו היא קלה שבקלות ויש 'לספוג' אותה על מנת לאפשר שיח חופשי באינטרנט".

17. בת"א (שלום בית שאן) 29880-08-13 פלונית נ' אהרון קובי (פורסם בנבו, 17.4.2016) הוגשה תביעה נגד נתבע שניהל קבוצת "פייסבוק" חברתית ששימשה אותו במאבקו האופוזיציוני נגד מי שהיה ראש עיריית טבריה, ופרסם "פוסט" פוגעני שהתייחס לתמונה בה הופיעה התובעת ושפורסמה בקבוצת "פייסבוק" מקבילה, ולאחר שהתלוננה על כך במשטרה והתלונה נסגרה - המשיך לפרסם "פוסטים" פוגעניים במיוחד, עם קונוטציות מיניות. השופטת דחלה-שרקאוי קבעה כי סדרת ה"פוסטים" כללה דברי לשון הרע בוטים במיוחד, שלא הוכחה אמיתותם ושלא תרמו לשיח הציבורי במאומה, כי הם נועדו לפגוע בתובעת מחמת מעורבותה בפעילות פוליטית בעיר טבריה וכי אין בטענה כי הם נעשו בתקופת מערכת בחירות כדי להצדיק את פרסומם.

18. בת"א (שלום קריות) 7783-02-15 מרקוס נ' בודהנה (פורסם בנבו, 29.6.2016) דובר בנתבע שפרסם בעיצומו של מבצע "צוק איתן" בדף "פייסבוק" ששמו "חרם על ערוץ 2 וחדשות ערוץ 10" תגובת על אודות התובע, אותו כינה "זבל יהודי שמאחל מוות לחיילים שלנו". השופט ג'השאן הבהיר כי שינוי העיתים אכן צריך להשפיע על יישום דיני לשון הרע באינטרנט, אולם אין בכך כדי לראות כל פרסום באינטרנט כפרסום מוגן או כ"זוטי דברים". הודגש כי יש להפעיל מבחן אובייקטיבי על מנת לקבוע מהי המשמעות שקורא סביר ייחס למילים, וכי בנסיבות מסוימות גידופים וקללות יהוו לשון הרע, אם כי לא כל קללה חולפת תיחשב כלשון הרע. על אף שקבע כי האמירה על "זבל יהודי" עלולה לפגוע בשמו הטוב של התובע, סבר השופט כי מדובר במקרה גבולי והחיל לגביו את הגנת "זוטי דברים" (שהוחלה על דיני איסור לשון הרע מכוח סעיף 7 לחוק), בהיותו פרסום חולף שנבלע בהמון. עוד נקבע כי אין מדובר ב"פוסט" או במאמר, כי אם בתגובת בדף שעורר עניין ציבורי, אשר נכתבה בלהט הוויכוח

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

בתקופה שבה הגולשים הרבו להתווכח, ומידת פגיעתה בתובע היא מינורית.
בפסקה 28 לפסק הדין נכתב:

"תגובות אלה מופיעות לתקופה מוגבלת ולאחר תקופה (שמתקצרת ככל שמתרבות התגובות) נעלמת התגובה ויהיה צורך לעיין בתגובות קודמות (previous comments) לשם איתורה. תגובות מסוג זה הן מחזה נפוץ ברשתות החברתיות ואף באתרי החדשות, וספק רב אם מי שקורא תגובות אלה, מאמין לתוכן. פרסומים אלה, בלהט הויכוח, ומקום שכל משתתף יכול לכתוב דברים על מגיבים או חברים אחרים, הם, כאמור, מחזה נפוץ והן נבלעות במספר הרב של התגובות שנכתבות".

19. לפסיקה נוספת על אודות פרסומים ב"פייסבוק" ולשון הרע ראו גם: ת"א (מחוזי י-ם) 42868-05-10 אם תרצו - ציונות או לחדול נ' ילין (פורסם בנבו, 2.9.2013); תמ"ש (משפחה ב"ש) 21757-10-11 פלונית נ' אלמוני (פורסם בנבו, 11.8.2013); תא"מ (שלום נתניה) 42103-12-10 מילמן נ' פרד'ון (פורסם בנבו, 4.44.2014).

לאחר שתיארנו את המסגרת הנורמטיבית, תוך מתן דגש לפרסומים על אודות אנשי ציבור ופרסומים ברשתות החברתיות באינטרנט, נשוב למקרה שבפנינו, ונבחן, במסגרת השלב השני, האם כל אחד מחמשת הפרסומים של הנתבע בקבוצה ב"פייסבוק" היווה "לשון הרע".

הפרסום הראשון (סעיף 7 לכתב התביעה)

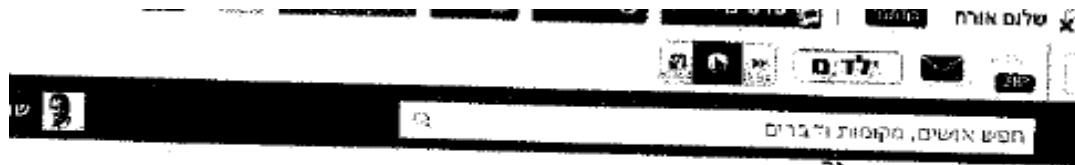
20. להלן צילום דף "פייסבוק" ובו הפרסום הראשון, שצורף לתצהיר התובע:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

משה זנזורי
כולם אומרים שלנקרי לא עשה כלום במשך 10 שנים, ואני אומר להם תפסיקו להעלייל עדילות, במשך 10 שנים לנקרי דאג ועשה למשפחתו ולקרובי משפחתו יותר מכל ראש עיר אחר, אם לנקרי ישתף פעולה עם המשטרה והסיבה לניסיון הרצח לא תהיה רומנטית, אז אפשר להגיד שלנקרי הוא "איש משפחה" למופת.

שיתוף · 9 מועדפים · 13 תגובות · 22.000 צפיות

נראה עליידי 67

Absolute Justice אורח את זה.

Ofer Ohayon משה הייתי מעדיף לא להכנס במישור האישי על ראש העיר. בכל זאת זה רשת חברתית ויש משפחת וילדים. אהנו צריכים להציג את הדברים אחרת - זה ניהול עיר זה לא אישי. מר לנקרי רשאי לעשות בזמנו הפרטי מה שהוא חפץ מבלי שאנו ניכנס לזה. בכל זאת כולנו אחים למרות חילוקי הדעות. יש מספיק חומר על מה לתקוף את מר לנקרי ואת חוסר העשייה והניהול החובבני שלו בעיר עכו. משפחה משה??? בוא נציא מהמשחק. מקוה שתקבל את כתבי ברוח טובה. שתהיה שנה טובה.

יום 10 ספטמבר בשעה 00:56 · 5 ל

משה זנזורי היי עופר, לנקרי פגע בילדים ובמשפחות תושבי העיר עכו, דברים מאוד חמורים, מועמד שרץ לראשות העיר חייב לתת תשובות ולהיות חשוף ונקי בפני הציבור גם מבחינה תפקודית גם מבחינה ערכית וגם מבחינה בריאותית. עד היום לנקרי לא נתן תשובה אחת משלל השאלות ששאל, אבל למרות הכול אני מקבל את הצעתך ויכולו לי התלמידים והמשפחות שנפגעו מלנקרי באופן אישי שהייתי להם פה לפה את תשובתם הם יתנו בקלפי, שנה טובה וגמר חתימה טובה

יום 10 ספטמבר בשעה 23:01 · 1 ל

03

רוני מיכאלוב

- 1
- 2 בהנחה שהקורא הסביר הינו תושב עכו, אשר ידוע לו מכלי התקשורת על
- 3 אירוע הירי בו נפגע ראש העירייה חודשים אחדים לפני כן, יש להניח כי הוא
- 4 יראה בפרסום רמיזה של הנתבע כי לירי היה רקע רומנטי. אותו קורא ימשיך
- 5 ויקרא את שפירסם דקות ספורות לאחר מכן כותב אחר, עופר אוחיון, אשר - כפי
- 6 שעולה מתגובתו - אף הוא אינו מחסידי התובע. בתגובת זו קובע אוחיון כי
- 7 התובע "רשאי לעשות בזמנו הפרטי מה שהוא חפץ מבלי שאנו ניכנס לזה", וקורא
- 8 לנתבע "להוציא מהמשחק" את משפחתו של התובע. הקורא הסביר יבין, מן
- 9 הסתם, כי לרמיזתו של הנתבע, שאינו עיתונאי פלילי או דובר המשטרה, על סיבת
- 10 הירי אין משקל ממשי, וכי אין היא קשורה לתיפקודו כראש העירייה. קורא סביר

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

1 יבחין אף כי לאמירה הגורפת שהתובע, במסגרת תפקידו, עשה לביתו במשך עשר
2 שנים, לא נלוותה ולו דוגמא אחת.

4 הפרסום השני (סעיף 8 לכתב התביעה)

6 21. בכתב התביעה נטען כי הפרסום השני על-ידי הנתבע, בו נכתב "כי
7 כשראש עיר ישן בליבה בחיק משפחתו האוהבת, יש לו ביום יותר כוח ורצון
8 לקדם את העיר", יגרום לקורא סביר להניח שהתובע אינו ישן בלילה בביתו ומצב
9 זה מעסיק אותו עד כדי כך שאינו יכול או רוצה למלא את תפקידו. סבורני כי
10 פירוש זה אינו "סביר". קריאת הפרסום בשלמותו, כפי שמופיע בצילום
11 שלהלן אשר צורף לתצהיר התובע, מגלה כי הדברים מיוחסים לפדידה, אשר
12 התמודד מול התובע על תפקיד ראש העירייה, ואשר הנתבע קיווה כי יבוא
13 במקומו של התובע. אף אם קורא סביר ומתוחכם יראה בפרסום רמיזה לכך
14 שהתובע, בניגוד לפדידה, אינו נוהג לישון בביתו, ספק אם יקשר את הרמיזה
15 לאירוע הירי ש"גילה" לציבור את "הממצא המרעיש" בדבר נסיעת התובע בגפו
16 ברכבו בשעת לילה.

18 באותו דף ב"פייסבוק" התפרסמה תגובתה של אחת, דגנית דיין יצחק,
19 אשר הביעה שאט נפש מהפרסום השני. חזקה על הקורא הסביר שראה אף את
20 התגובת, וגיבש הערכה משלו לגבי משקל הביקורת בתובע, אשר נרמזה על-ידי
21 הנתבע בפרסום השני.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

משה זנזורי

לאחר המפלה בבחירות, נקווה שלנקרי יישאר עוד כחצי שנה בעכו, ואז הוא יוכל לראות את תנופת הפיתוח האדירה שתעבור העיר, בראשות מר שלמה פדידה, וכל זאת בדרך ניהול ישרה והגונה, המתחשבת בצרכי כל האזרחים, כי כשראש עיר ישן טוב בדירה בחיק משפחתו האוהבת, יש לו ביום יותר כוח ורצון לקדם את העיר.

עיתון: 20.10.2016, 16:07:16 באמצעות מכשירי נייד 1

משה זנזורי שכחתי ש19 תלמידים תושבי העיר עכו סולקו מחקונסר בטוריון העירוני. על לא עולל בכפס. בדחיפת כחוא הקשיש ובעידודו של שגב לעבור לעיר אחרת, לעומת לנקרי והצוות שלו, הפעילות שלנו היא הפוכה ואנו קוראים ללנקרי להישאר בעכו גם אחרי שתוא יובס בבחירות הקרובות.

יום 20 אוקטובר בשעה 20:37

Erez Hamotal Tayeb

הנה האמת עליכם..... השמצות????

הפרסום השלישי (סעיף 9 לכתב התביעה)

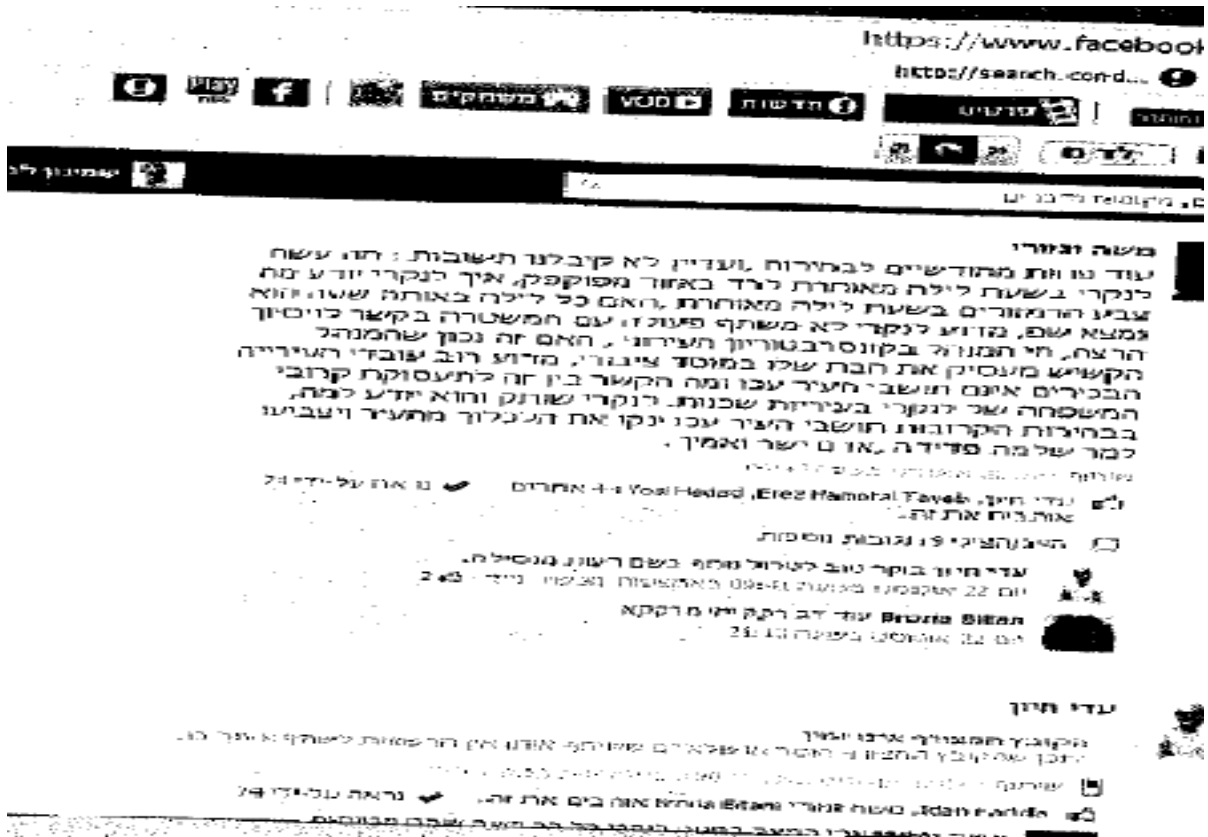
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 22. הפרסום השלישי מייחס לתובע אי שיתוף פעולה עם המשטרה בחקירתה
- 7 את אירוע הירי, וקובע כי הירי, שבוצע ב"איזור מפוקפק", היה ניסיון לרצח וכי
- 8 התובע "שותק והוא יודע למה". לא נכתבה בפרסום זה מילה אחת ישירה בגנות
- 9 התובע, והנתבע הסתפק ברמיזה כי פדידה, בניגוד לתובע, יהיה ראש עירייה ישר
- 10 ואמין. הקורא הסביר מבין כי לנתבע עצמו - המציג שאלות, כמו "האם כל לילה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

- 2
- 3 באותה שעה הוא נמצא שם? - אין מידע ממשי על אודות התובע, אשר הנתבע
- 4 עצמו מציירו כקורבן (של ניסיון לרצח).
- 5
- 6 הפרסום הרביעי (סעיף 10 לכתב התביעה)
- 7
- 8 23. הפרסום בחודש אוגוסט, בו נכתב כי נעשה ניסיון לרצוח את ראש העיר
- 9 וכי "ראש העיר עצמו אינו משתף פעולה עם המשטרה", לא הוכחש על-ידי
- 10 הנתבע. העתק פרסום זה, המתייחס לאירוע הירי שהתרחש בחודש מרץ, לא הוצג
- 11 כראיה, ולפיכך לא ניתן לדעת מהו ההקשר בו נעשה הפרסום ואילו תגובות
- 12 פורסמו בעקבותיו. קורא סביר עשוי לתמוה מדוע קורבן ניסיון הרצח נמנע
- 13 מלשתף פעולה עם המשטרה, אולם תמיהה זו עשויה להיות מופנית כלפי המפרסם
- 14 ונכונות הפרסום ולא-דווקא כלפי התובע, אשר - לפי הפרסום - שומר, ולו
- 15 באופן מוגבל, על זכות השתיקה.

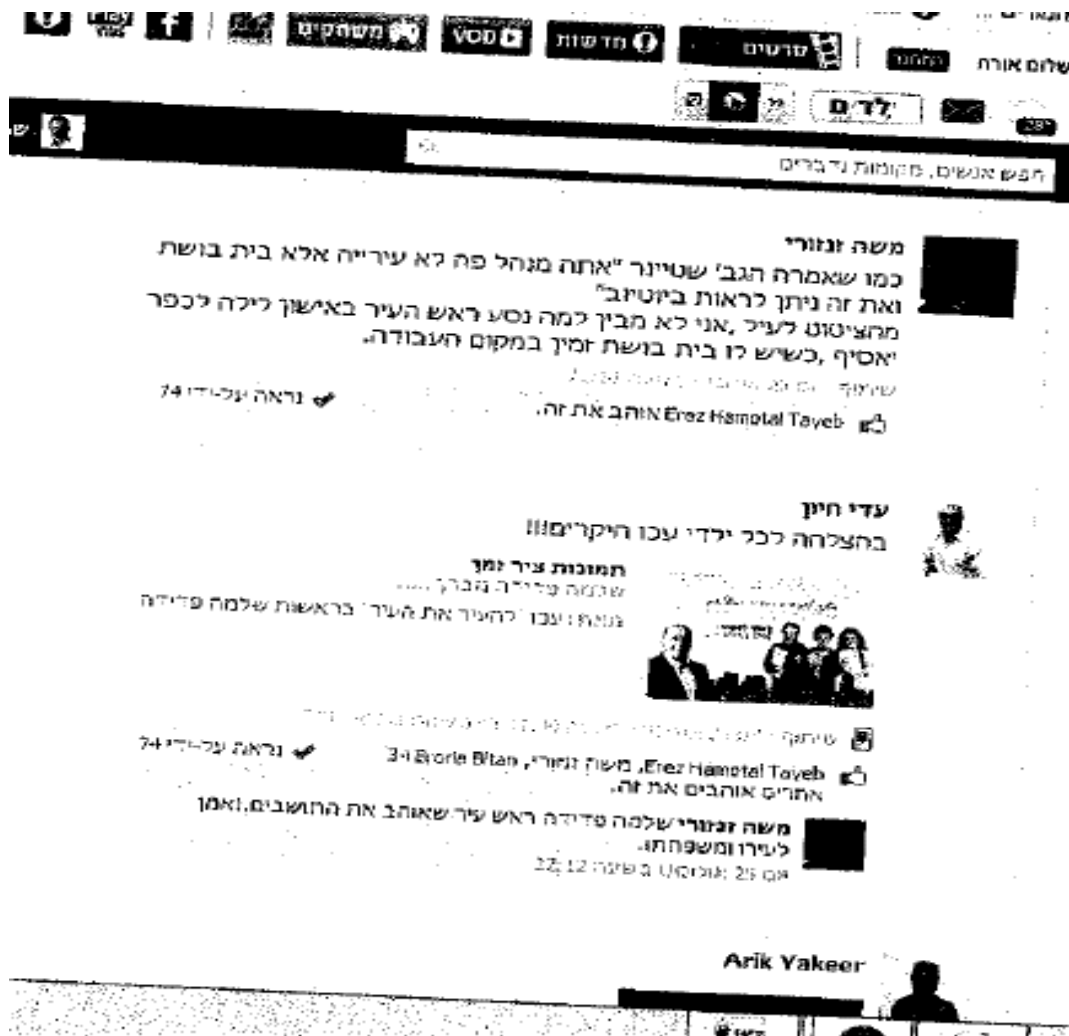
בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

הפרסום החמישי (סעיף 11 לכתב התביעה)

24. הפרסום החמישי מייחס לתובע נסיעה לבית בושת באישון לילה ואף ניהול בית בושת בעיריית עכו. הפרסום אינו מסתפק בציטוט דברים אשר, לטענת

המפרסם נאמרו על-ידי אחר (הגב' שטיינר) אלא מקשר את הציטוט לנושא החביב על הנתבע - הימצאותו של התובע מחוץ לביתו בליל ניסיון הרצח - ו"משדרג" את האמירה על "בית בושת" לרמיזה להתנהגות מינית לא ראויה של התובע לא רק בזמנו החופשי, בלילה מחוץ לביתו, אלא אף במסגרת תפקידו כראש העירייה.

בית משפט השלום בחיפה

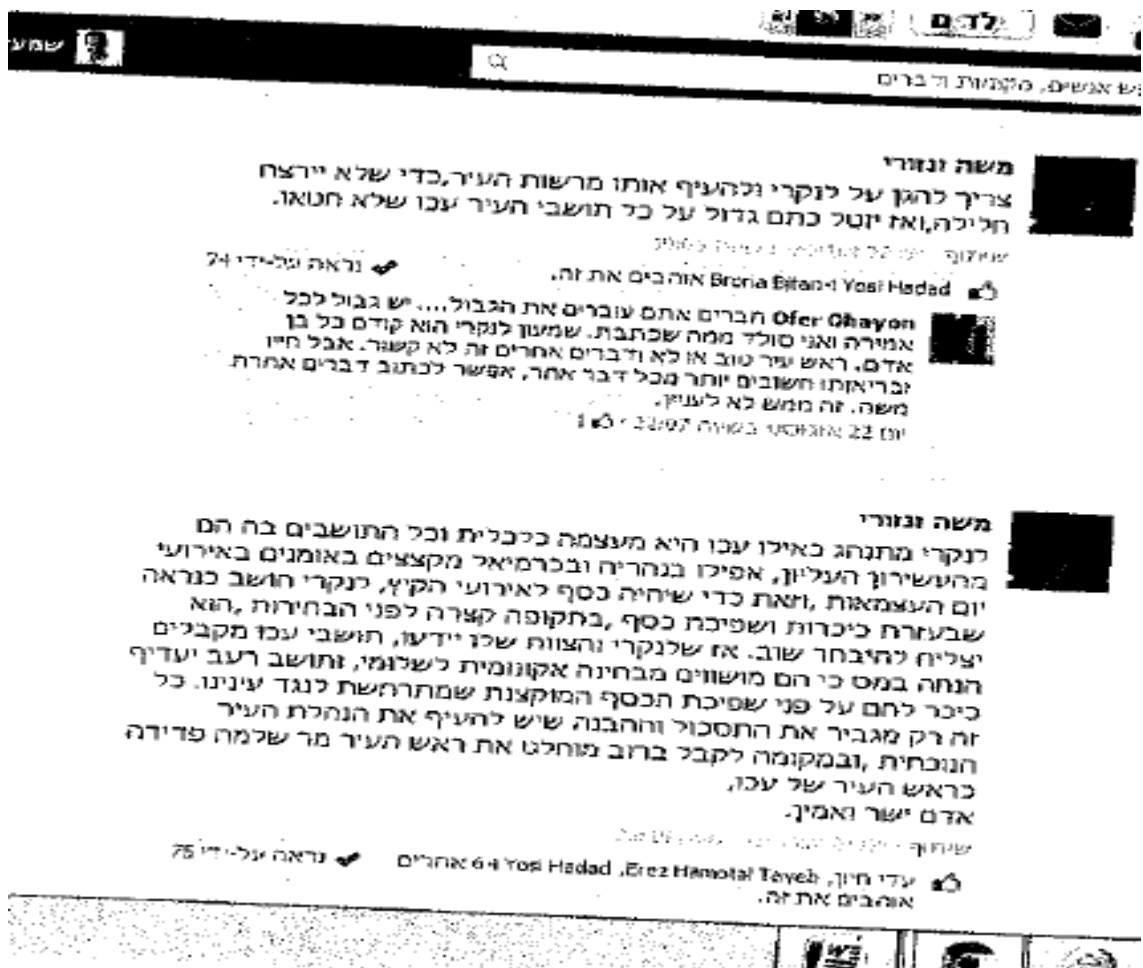
ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

הקורא הסביר יראה פרסום זה כפוגעני במיוחד, בהיותו מטיל דופי בתכונותיו ובמעשיו של התובע ובאופן תיפקודו כראש העירייה. ככזה, מהווה פירסום זה "לשון הרע", כהגדרתו בחוק.

שלושה פרסומים נוספים

25. בטרם אסיים את הדיון בשלב השני, אדרש לשלושה פרסומים נוספים. הראשון, שהעתקו צורף כנספח לתצהיר התובע, הינו פרסום נוסף של הנתבע מיום 22.8.2013 שנעשה בקבוצה ב"פייסבוק":

בית משפט השלום בחיפה

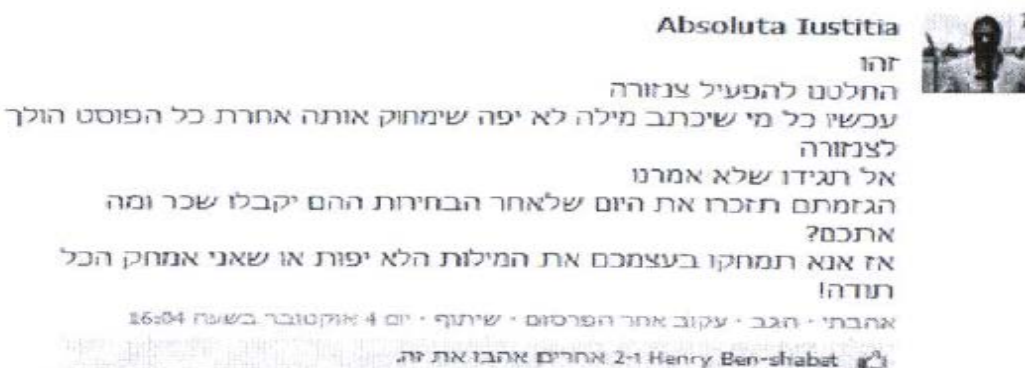
ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

- 1 מהעתק דף הקבוצה אנו למדים כי השיח בין הנתבע לכותב עופר אוחיון
- 2 נמשך, והפעם מתריע אוחיון כי "אתם עוברים את הגבול", כי "יש גבול לכל
- 3 אמירה" וכי "חיי ובריאותו (של התובע - א"ג) חשובים יותר מכל דבר אחר"
- 4 ו"אפשר לכתוב דברים אחרת". תגובת זו מדגימה, פעם נוספת, את אופיו
- 5 השיתופי של השיח ברשת החברתית, בו טמונה האפשרות לביקורת פנימית, אף
- 6 ללא התערבות שיפוטית.

7

- 8 26. לתצהיר הנתבע צורף דף "פייסבוק" הכולל, לצד פרסום בגנות התובע,

9

10

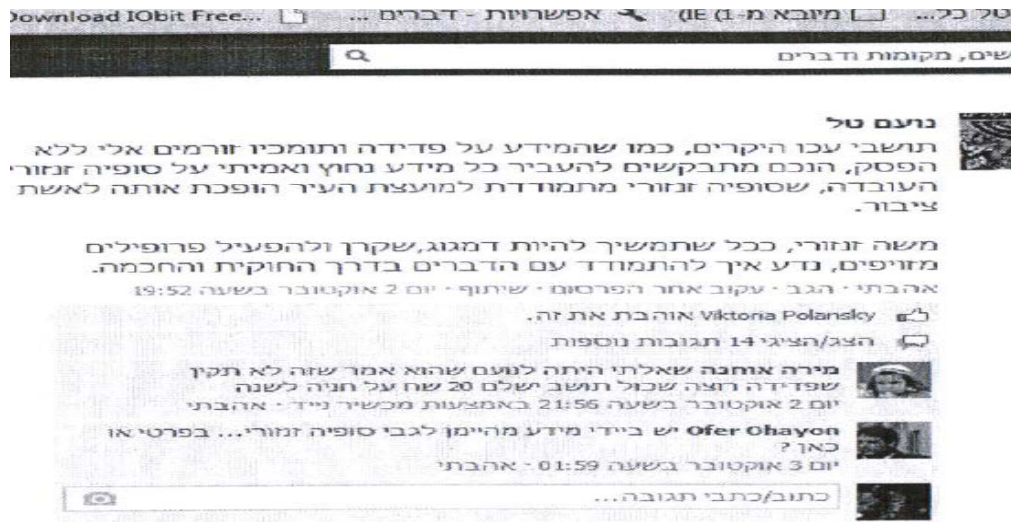
בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

פרסום נוסף, של מי שמכונה Absoluta lustitia, ובו קריאה ל"כל מי שיכתוב מילה לא יפה" למחקה, "אחרת כל הפוסט הולך לצנזורה".

27. לתצהיר הנתבע צורף העתק של דף של קבוצה אחרת ב"פייסבוק", ובו פרסום המעניק כינויי גנאי לנתבע ("דמגוג", "שקרן") וקורא לתושבי עכו להעביר כל מידע על אודות סופי, אשת הנתבע, אשר מתמודדת על מושב במועצת העירייה.

28. שלושת הפרסומים הללו מאפשרים מבט רחב יותר על הזירה בה בוצעו חמשת הפרסומים בגינם הוגשה התביעה. הימים ימי ערב בחירות, ובנוסף לפרסומיו של הנתבע בגנות התובע הופיעו ברשת החברתית פרסומים שהוקיעו את סגנונו של הנתבע ותקפו ישירות אותו ואת אשתו.

מסקנת ביניים

29. השאלה שהוצבה, בשלב השני של הניתוח, הינה: האם פרסומיו של הנתבע, לפי הקשרם האובייקטיבי, מהווים "לשון הרע" כאמור בסעיף 1 לחוק. בחנתי את חמשת הפרסומים תוך חיפוש נקודת האיזון בין הזכויות המתנגשות, מתוך הנחה שנקודה זו נוטה יותר לעבר חופש הביטוי כשעסקינן בפרסומים על

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

1 אנשי ציבור הנוטלים חלק במערכת בחירות ובשיח ברשתות החברתיות באינטרנט,
2 המאופיין בשיתופיות. בחנתי אף שלושה פרסומים נוספים ב"פייסבוק", שאיפשרו
3 ראייה רחבה של השיח על אודות התובע ומיקומם בו של פרסומי הנתבע. הגעתי
4 למסקנה כי במשקפיו של הקורא הסביר רק הפרסום החמישי של הנתבע מהווה
5 "לשון הרע" כהגדרתה בסעיף 1 לחוק, מאחר והוא נוקט לשון בוטה ופוגענית נגד
6 התובע, ומייחס לו התנהגות לא ראויה ואף מדמה את העירייה בעת כהונתו ל"בית
7 בושת". לעומת זאת, על-פי הפרמטרים שהוזכרו לעיל, אין לראות "לשון הרע"
8 בארבעת הפרסומים הראשונים.

9
10 לגבי הפרסום החמישי נעבור לשלב השלישי של הבדיקה, בו נבחנת
11 תחולתן של ההגנות השונות.

12
13 הגנת "אמת דיברתי"

14
15 30. בסיכומי חזרה באת-כוח הנתבע על הנטען בכתב ההגנה, בדבר תחולת
16 ההגנות שבסעיפים 14 ו-15(2), 15(4), 15(5) ו-15(9) לחוק איסור לשון הרע,
17 מבלי להסביר באיזה אופן הן חלות על פרסומי של הנתבע.

18
19 31. תחילה עלינו לבחון האם הפרסום החמישי, המהווה "לשון הרע", נהנה
20 מהגנת סעיף 14 לחוק על שתי רגליה - אמת בפרסום ועניין ציבורי. נפסק כי על
21 המפרסם להוכיח כי קיימת זהות בין המציאות האובייקטיבית לבין תוכן הפרסום
22 (אמת בפרסום) וכי קיים עניין ציבורי בפרסום אותה אמת. עליו להביא כמות
23 הוכחה שמידתה תעמוד ביחס מתאים לרצינות תוכן לשון הרע (ע"א 3199/93
24 קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט(2) 843, 857 (1995)).

25
26 32. העובדה כי בישיבת מועצת העירייה התפרצה גב' שטיינר כלפי התובע
27 וטענה כי הוא מנהל בעירייה בית בושת לא הייתה שנויה במחלוקת. התובע אישר
28 עובדה זאת (בעמ' 10), וכך אף הנתבע, שטען כי שמע זאת במו-אוזניו (עמ' 39).
29 אולם הנתבע לא הצליח להוכיח כי במציאות האובייקטיבית התקיימו בעירייה,

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

בתקופת כהונתו של התובע כראש העירייה, יחסי מין בין העובדים או כי שורה
בה אווירה מתירנית, שאינה הולמת מוסד ציבורי. הוא הודה כי בפרסום החמישי
הוא הסתמך על דברי גב' שטיינר ולא בדק את אמיתותם. בחקירה הנגדית אמר
הנתבע:

"כשגברת לא צעירה מתפרצת כלפי ראש העיר בחמת
זעם וכולה בהיסטריה אומרת לו דברים כאלה, זה לא
סתם כי פתאום היא שתתה וודקה ובא לה לצעוק
דברים כאלה" (עמ' 40).

"אם אני נכנס לאתר עכו-נט שהוא שייך לדובר של
עיריית עכו ואין שם דברים מסויימים כמו הכחשה או
הוצאת דיבה כנגד מי ומה, אז אני מניח שהדברים
נכונים" (שם).

"לא בדקתי אבל קראתי את האתר עכו-נט ולא ראיתי
שום הכחשה מצד שום גורם בעירייה לדברים שאמרה
גב' שטיינר" (שם).

"לא, זו לא הייתה מחמאה. זו הייתה שאלה ששאלתי
כי הייתי בישיבת המועצה בה הטיחה שטיינר בראש
העיר שהוא מנהל בית בושת והיא קשרה יחסים
וכמובן קידום כאילו היא קראה לזה בית בושת ... היו
שמועות מתגלגלות כאלה שיש לו בית בושת זמין כמו
שאמרה גב' שטיינר. זו שאלה ולא תשובה. העליתי
שאלה ולא קיבלתי תשובה..." (עמ' 51).

כשנשאל עד ההגנה פדידה בחקירתו הנגדית אם שאל את התובע אודות
דברי גב' שטיינר בישיבת המועצה, השיב: "אני לא יודע מה עשה או לא עשה"
(עמ' 31). התובע העיד כי היה קשר בין בכיר בעירייה לבין עובדת העירייה,
שהוביל לנישואיהם, וכי אותה עובדת הייתה נשואה לבנה של גב' שטיינר (עמ'
11). עורכת דין כנרת הדר, עובדת המחלקה המשפטית של עיריית עכו מזה
למעלה משבע שנים, העידה כי בתקופה זו התקבלו בעירייה שתי תלונות בלבד על
הטרדה מינית והן טופלו על-ידי האחראית למניעת הטרדות מיניות (עמ' 59).
מובן כי אין בכל אלה כדי להצביע על התנהלות מתירנית או מופקרת בעיריית
עכו.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

משלא הוכחה הגנת סעיף 14, נפנה לבחון תחולתן של ההגנות בסעיף 15 לחוק.

הגנות סעיף 15

33. בפסיקה נקבע כי על מנת שמפרסם לשון הרע ייהנה מהגנת סעיף 15, עליו לקיים שני תנאים מצטברים: הראשון, כי הפרסום נעשה בתום לב, והשני, כי הפרסום נעשה בגדר אחת מהחלופות הנסיבתיות שמונה החוק בסעיף זה (עניין עזר, פסקה 49). אשר לתום הלב, נפסק כי מותר להחיל את החזקות הראייתיות לקיומו ולאי-קיומו של תום הלב, שנקבעו בסעיף 16 לחוק, רק כל עוד אין קיימת ראיה פוזיטיבית בדבר קיומו או אי-קיומו של תום הלב (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ נ' מזרחי, פ"ד מא(2) 169, 188 (1987)). עוד נפסק כי התוכן המדויק של דרישת תום הלב במסגרת החוק אינו אחיד, אלא מושפע מהחלופה הקונקרטית שבסעיף 15 שלצידה הוא ניצב ומן האינטרס המוגן באותה חלופה, דהיינו - מטרותיהן השונות של החלופות עשויות ליצור הבדלים בין תוכן דרישת תום הלב במקרים השונים (ע"א 7426/14 פלונית נ' עו"ד דניאל, פסקה 69 בפסק דינו של השופט עמית (פורסם בנבו, 14.3.2016) (להלן: עניין דניאל)).

34. בענייננו, הנתבע אינו זכאי ליהנות מהחזקה החיובית לגבי תום הלב שבסעיף 16(א) לחוק (המותנית בכך ש"הפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות"), מאחר והפרסום החמישי חרג מתחום הסביר. באותו פרסום לא הסתפק הנתבע בציטוט הדברים שהטיחה גב' שטיינר בתובע, ולפיהם הוא מנהל בית בושט בעירייה, אלא נרמז בצורה ברורה כי התובע יכול להשתמש לצרכיו בבית הבושט אותו הוא מנהל בעירייה ואינו זקוק לחפש, לבר עם רכבו בלילה, בית בושט במקום אחר (רמז לאירוע הירי, בו נמצא התובע נוהג בדרכים לבדו ברכבו בשעת לילה). לכן, על הנתבע רובץ הנטל להוכיח כי עומדת לו הגנת תום הלב.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

35. דיון בשאלת תום ליבו של הנתבע כרוך בזיהוי הכוונה שעמדה מאחורי הפרסום. הכוונה להאדיר את המועמד בו תמך הנתבע ולהצביע על חולשות המועמד הנגדי אינה מעידה על חוסר תום לב. היא חלק מחופש הביטוי, העומד בליבה של מערכת בחירות במשטר דמוקרטי. השקיפות של פעילות העירייה הינה חלק מחופש זה, וכזה הוא אף הדיווח על הנעשה בישיבות מועצת העירייה. אולם בפרסום החמישי כוונת הנתבע לא הצטמצמה רק לדיווח על שנאמר בישיבה. הנתבע ביקש להציג את התובע עצמו כמי שנזקק לשירותי בית בושת. הוא יצר קישור בין דברי גב' שטיינר לבין אירוע הירי, ו"הציע" לתובע (בדרך של הצגת שאלה לקוראים) לחסוך לעצמו את החיפוש הלילי אחר בתי בושת ולעשות שימוש ב"בית הבושת" שבעירייה. עדות לכוונתו זו של הנתבע - להעביר לקוראים מסר הנוגע להתנהגות מינית שלילית של התובע - מצוי בסעיף 17 לתצהיר עדותו הראשית, שם הוא כתב: "כך גם לשמו של התובע נקשרו במהלך שנותיו כאיש ציבור רומנים לכאורה, אך כאמור - לכאורה, לכן העליתי את תמיהותיי וכלום האם מתכחש התובע לפרשיות אשר נטענו כלפיו ו/או כלפי בכירים בעירייה במהלך כהונתו?". אותו מסר הועבר בפרסום החמישי, אולם ללא שימוש במלים "לכאורה" ו/או, אלא במלים "בית בושת", שבהן מובלעת סטיגמה חברתית שלילית.

הנתבע טען כי הגשת התביעה נגדו נועדה להשפיע על התביעה שהגישה סופי אשתו בבית הדין האזורי לעבודה נגד בעלי תפקידים בעיריית עכו. אולם הפרסום החמישי, שקדם להגשת התביעה הנוכחית, נעשה לאחר שאשת הנתבע הגישה תביעתה, ובעת היותה מועמדת לבחירה למועצת העירייה מטעם הסיעה היריבה לסיעתו של התובע. האפשרות כי כעסם של הזוג זנזורי על התנהלות העירייה כלפי סופי השפיע אף הוא על תוכן הפרסום הפוגעני אינה תיאורטית, לאור הגיונם של דברים ולנוכח הכר הרחב שנתן הנתבע בכתב הגנתו ובתצהירו לתביעת סופי ולהתנהלות העירייה כלפיה.

הגעתי, איפוא, למסקנה כי המטרה מאחורי הפרסום החמישי הייתה להשחיר את פניו של התובע. "כוונת זדון ותום לב אינם דרים בכפיפה אחת",

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 14699-10-13 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

נקבע בעניין אילנה דיין (בפסקה 5 לפסק דינו של השופט עמית). ואכן, לנוכח כוונת הנתבע, ניתן לקבוע כי בפרסום החמישי הוכח אי-קיומו של תום לב.

36. משלא התקיים התנאי של תום-הלב, נשללת הגנת סעיף 15 מהפרסום החמישי. כפי שיוסבר להלן, לא מתקיים אף התנאי הנוסף, של כניסה לאחת מהחלופות של סעיף 15 - (2), (4), (5) או (9).

שתיים מחלופות הללו עוסקות בפרסום שהינו "הבעת דעה". בית המשפט העליון נתן דעתו לאבחנה בין פרסום של דעה לפרסום של עובדה. בעניין אילנה דיין (פסקאות 121-122) הבהיר המשנה לנשיאה ריבלין כי בעוד שפרסום עובדות אמור לשקף את המציאות האובייקטיבית כפי שהיא, אמירות בעלות יסוד סובייקטיבי, המתארות עמדה אישית בנוגע למצב דברים מסוים ייחשבו להבעת דעה. הבעת דעה תכלול, על-פי רוב, ביטויים בעלי מטען ערכי מסוים או תיאור מצב עובדתי בדרך המנוסחת כדעה. לרוב, כוללת הבעת דעה ביטויים אשר לא ניתן לסווגם כ"אמת" או "שקר". פרסום ייחשב כהבעת דעה אם האדם הסביר יבין את האמור בו כהבעת דעתו של המפרסם. סיווג כהבעת דעה ייעשה על-פי מבחני השכל הישר ועל-פי כללי ההיגיון. נקבע כי הבעת דעה תהא מוגנת גם כאשר מדובר בעמדה בלתי נכונה, מופרזת או קשה לשמיעה. היא מוגנת גם היא משאירה לקוראיה לקרוא לתוכה רמזים מרמזים שונים.

בענייננו, הנתבע ניסח את הפרסום החמישי כשאלה, והבליע בה רמזים על עובדות שלא היו אמת, מעבר ל"דיווח" על דברי גב' שטיינר בישיבת מועצת העירייה, שאף הם לא היו אמת. אף אם אראה פרסום זה כהבעת דעה, לא עומדת לנתבע ההגנה בסעיף 15(2) - מאחר ובין הנתבע לתובע לא שררו יחסים שהטילו על הנתבע חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות את אותו פרסום, ואף לא ההגנה בסעיף 15(4) - מאחר והבעת הדעה על התובע, כמי שמבלה באישון לילה בבית בוש, איננה קשורה בדרך כלשהי להתנהגותו במסגרת תפקידו הציבורי.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

הגנת סעיף 15(9) אף היא לא עומדת לנתבע, מאחר והפרסום הרחיק לכת מעבר
ל"דיווח" על דברי גב' שטיינר במועצת העירייה.

הסעד

37. הערכת הפיצוי בגין עוולת פרסום לשון הרע נתונה להערכה שיפוטית, הבנויה על אמות מידה כלליות ועל נסיבותיו הקונקרטיות של הפרסום. אמות המידה המנחות לעניין גובה הפיצוי פורטו בהרחבה בעניין שרנסקי (פסקאות 50-73). הודגש שם כי בתפיסת סעד הפיצוי בעוולה זו מובנים שיקולים רחבים, מעבר לאלו שבדיני הפיצויים הכלליים. השיקולים חורגים מעניינו של הניזוק בלבד, אלא מתחשבים אף באינטרס הציבורי שעניינו ענישה, הרתעה וחינוך הציבור לסטנדרטים של שיח ציבורי ושיח בין אדם לאדם.

בפסקאות 51 ו-61 בעניין שרנסקי הובהר כי בקביעת שיעור הפיצוי לטובת איש ציבור שנפגע, עשויים לפעול שיקולים נוגדים: מצד אחד, חופש הביטוי המוגן ביחס לאיש ציבור רחב יותר מאשר כלפי אזרח מן השורה, ומצד שני, איש ציבור עלול להיפגע בתדמיתו ובמעמדו הציבורי באופן חמור בהרבה מאדם פרטי. הוא מוכר על-ידי ציבור רחב ומעמדו הציבורי ניזון מאמון הציבור. ואנו נוסיף - קל וחומר בתקופת בחירות, בה פגיעה באמון זה עלולה לפגוע בו באורח אנוש.

המחוקק, שהיה ער לקושי בהערכת גובה הנזק, הוסיף את סעיף 7א לחוק, המאפשר לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק. הדגש ב"מסלול הסטטוטורי" הינו על הרתעת מוציאי לשון הרע פוטנציאליים ולא על ריפוי נזק שנגרם בפועל לנפגע (עניין עוזר, פסקה 61). סכום הפיצוי במסלול זה הינו הסכום המכסימלי, ובתי המשפט פסקו פיצוי אף בסכומים נמוכים יותר באותו מסלול, לאחר שהפעילו שיקולים לחומרה ולקולה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

אחד השיקולים לקולה שיש להביאם בחשבון במקרה הנוכחי הינו הפלטפורמה בה נעשה הפרסום החמישי - ברשת חברתית שיתופית באינטרנט, אשר על מאפייניה עמדנו לעיל. שיקול נוסף, שאינו שיקול מרכזי אולם אין להתעלם ממנו, הינו כי במערכת הבחירות שהתקיימה ביום 22.10.2013 נבחר התובע פעם נוספת לראשות העירייה. בענייננו, לא התקיימו הנסיבות אותן מונה סעיף 19 לחוק, שבכוון להקל עם הנתבע. יתרה מזו, הוכח כי הפרסום החמישי נעשה "בכוונה לפגוע", ולפיכך ניתן לחייב את הנתבע בכפל פיצוי, כאמור בסעיף 7א(ג) לחוק.

38. משהעמדתי זה מול זה את השיקולים לכף החובה ולכף הזכות, בנוגע לפרסום החמישי על-ידי הנתבע, הגעתי למסקנה כי יש להעמיד את סכום הפיצוי לטובת התובע על סך 20,000 ₪.

התוצאה

39. אשר על כן, הנני מחייב את הנתבע לשלם לתובע את הסכומים הבאים:

(א) 20,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה למדד וריבית כחוק החל ממועד הגשת התביעה, 7.10.2013, ועד לתשלום המלא בפועל;

(ב) מחצית אגרת התביעה בצירוף הפרשי הצמדה למדד וריבית כחוק החל ממועד הגשת התביעה ועד לתשלום המלא בפועל;

(ג) שכר טרחת עורך דין בסך כולל של 3,510 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה למדד וריבית כחוק החל מהיום ועד לתשלום המלא בפועל.

ניתן היום, כ"ג תמוז תשע"ו, 29 יולי 2016, בהעדר הצדדים.

אורי גולדקורן, שופט

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 13-10-14699 לנקרי נ' זנזורי

תיק חיצוני:

- 1
- 2
- 3